

bohuslav martinů
institute

INSTITUT BOHUSLAVA MARTINŮ, o.p.s. ZPRÁVA O ČINNOSTI 2021

Obsah

Úvodem.....	3
Bohuslav Martinů (1890–1959).....	3
Institut Bohuslava Martinů v Praze	3
Správní rada	4
Dozorčí rada	4
Zaměstnanci Institutu Bohuslava Martinů a ostatní spolupracovníci v roce 2021	4
Muzikologové.....	4
Informační specialistka a vedoucí knihovny	5
Administrativní pracovníce	5
Brigádníci a externí spolupracovníci	5
Aktivity a projekty Institutu Bohuslava Martinů, o.p.s. v roce 2021	5
Vědecko-výzkumná činnost	5
Příprava souborného kritického vydání díla Bohuslava Martinů.....	6
Pramenná příprava kritické edice	7
Ediční práce.....	7
Redakce	7
Vedení a koordinace edice	8
Svazky souborného vydání publikované v roce 2021.....	8
Nové prameny.....	8
Propagace díla Bohuslava Martinů.....	10
Popularizační a osvětová činnost	10
Kongresy a konference	11
PROPAGACE svazků souborného vydání	11
Komunikace s veřejností	11
Publikační činnost	11
PUBLIKOVANÉ TEXTY.....	12
DALŠÍ PUBLIKACE:	12
PUBLIKACE VE SPOLUPRÁCI S IMC:	12
Knihovna – informace a servis	13
➤ Databáze pramenů	13
➤ Online katalog knihovny	13
➤ Badatelna	14
Fundraising.....	14

E-shop	14
Partnerské instituce a organizace v roce 2021	15
Poděkování.....	15
PŘÍLOHA: ÚČETNÍ ZÁVĚRKA ZA ROK 2021	

Úvodem

V roce 2021 Institut B. Martinů o.p.s. pokračoval v projektu Souborného vydání díla Bohuslava Martinů vydáním svazku Ariadna, I/1/12, Editor Robert Simon, BA 10580-01.

Jako spoluřešitel se Institut nadále podílel na projektu GAČR 2019–2021 na téma *Jan Novák a Bohuslav Martinů ve světle vzájemné korespondence (1947–1959)*, jehož hlavním řešitelem je Masarykova univerzita v Brně. Tento projekt byl v tomto roce završen vydáním publikace s názvem *Umělec nesmí nikdy ztratit odvahu*.

Na léta 2021 - 2023 Institut získal grant GAČR na projekt s názvem *Hudební divadlo Bohuslava Martinů v letech 1913-1937. Příprava a vydání monografie s kritickou edicí*.

Benefiční koncert na podporu Institutu (Martinů Voices) byl z důvodu vládních opatření v souvislosti s pandemií Covid-19 přesunut z 9. listopadu 2021 na 7. června 2021. V roce 2021 se uskutečnily dva benefiční koncerty, první 7. června v zahradě Vratislavského paláce, druhý 11. 11. v Profesionálním domě.

Bohuslav Martinů (1890–1959)

patří k nejpozoruhodnějším skladatelům 20. století. Jeho tvůrčí odkaz tvoří důležitou součást českého kulturního dědictví. Již za života zavedl osud Bohuslava Martinů do různých míst světa, mnoho zemí se mu stalo vždy na určitou dobu domovem – Čechy, Francie, USA, Švýcarsko a Itálie. Během svého života napsal více než čtyři sta kompozic nejrůznějších forem a žánrů: symfonie, opery, kantáty, balety, komorní díla, filmovou a divadelní hudbu. Je autorem více než třiceti jevištních děl, obdobného počtu koncertantních skladeb a téměř stovky komorních kompozic. Složil přes sto vokálních a vokálně-instrumentálních děl, mezi něž patří i jedno oratorium, množství sborů a kantát. Z jeho orchestrální tvorby vyniká řada šesti symfonií a dalších téměř padesát kompozic pro komorní a symfonický orchestr. Bohuslav Martinů patří společně s Antonínem Dvořákem, Bedřichem Smetanou a Leošem Janáčkem mezi skladatele, kteří se dokázali prosadit v zahraničí a zanechali tak ve světě nesmazatelnou českou stopu.

Institut Bohuslava Martinů v Praze

byl založen v roce 1995 jako Studijní centrum Bohuslava Martinů při Nadaci Bohuslava Martinů. Idea založení studijního centra, které by zajišťovalo úplný informační servis pro

zájemce o život a dílo Bohuslava Martinů, vyšla od PhDr. Viktora Kalabise, bývalého prezidenta správní rady Nadace Bohuslava Martinů. Jeho prvním ředitelem se stal Aleš Březina, do té doby působící na basilejské univerzitě a v Nadaci Paula Sachera.

V roce 1999 schválila správní rada Nadace BM změnu názvu na Institut Bohuslava Martinů, který dále fungoval až do roku 2005 jako součást Nadace. Od 1. 1. 2006 Institut Bohuslava Martinů změnil svou právní subjektivitu a stal se obecně prospěšnou společností.

Hlavním cílem Institutu je shromáždit veškeré dostupné dokumenty z pera Bohuslava Martinů i materiály o něm, aby měli zájemci z řad muzikologů, interpretů i široké veřejnosti možnost studovat skladatelův život a dílo v plném kontextu doby. K tomuto účelu byla vytvořena knihovna tištěných partitur, kopií rukopisů, korespondence, muzikologické literatury zaměřené na hudbu dvacátého století, a také rozsáhlý archiv obrazových dokumentů a zvukových nosičů.

Nejdůležitějšími úkoly Institutu jsou zpřístupňování a uchovávání informací o životě a díle Bohuslava Martinů, podpora propagace a šíření jeho díla co nejširšímu spektru posluchačů a muzikologický výzkum. Nejvýznamnějším projektem Institutu je v současnosti projekt Souborného vydání díla Bohuslava Martinů. Nadace Bohuslava Martinů představuje stále hlavní finanční zdroj Institutu.

Členové správní a dozorčí rady Institutu Bohuslava Martinů v roce 2021:

Správní rada

Předseda: Mgr. Lucie Klein – právnička

PhDr. Petra Musilová – ředitelka komunikace finanční skupiny RSJ, a.s.

PhDr. Zuzana Petrášková – vedoucí hudebního oddělení, Národní knihovna, Praha

Dozorčí rada

Předseda: Daniela Gadasová – manažerka

Irena Ryantová – administrativní pracovnice

Ing. Eva Pešková – finanční poradenství, zpracování účetnictví

Zaměstnanci Institutu Bohuslava Martinů a ostatní spolupracovníci v roce 2021

Muzikologové

Mgr. Aleš Březina, Ph.D., ředitel

Mgr. Martin Ledvinka

Mgr. et Mgr. Marek Pechač, koordinátor pramenného výzkumu

Mgr. Jitka Zichová, koordinátorka Souborného kritického vydání díla Bohuslava Martinů

Mgr. Pavel Žůrek, Ph.D.

Mgr. Natálie Krátká

Bc. Kateřina Zikmundová

Informační specialista a vedoucí knihovny

Mgr. Zoja Seyčková, zástupkyně ředitele

Administrativní pracovnice

Romana Pohořalá

Brigádníci a externí spolupracovníci

Eva Balcárková

Karolína Böhm

Matěj Hřib

Sára Jandová

Anna Kozáková

Zuzana Lažanská

Eliška Moravcová

Marie Nečasová

Kateřina Nová

Pavλίna Pisárová

Vilém Petras

Aktivity a projekty Institutu Bohuslava Martinů, o.p.s. v roce 2021

Institut vyvíjí celou řadu činností v souladu se zřizovací listinou – „zpřístupňování a zprostředkování kulturních hodnot v oblasti hudební kultury, zejména informací o životě a díle Bohuslava Martinů; podpora aktivit směřujících k propagaci a šíření díla Bohuslava Martinů co nejširšímu spektru posluchačů; dokumentační činnost týkající se života a díla Bohuslava Martinů; muzikologický výzkum života a díla Bohuslava Martinů.“

Vědecko-výzkumná činnost

Základní a klíčovou činností Institutu je vědecko-výzkumná činnost, zaměřená jak na život a dílo skladatele, tak dobový kontext provozování jeho děl a recepce, a to jak v evropském, tak světovém kontextu. Výsledky pramenné vědecko-výzkumné činnosti jsou aplikovány v rámci přípravy souborného kritického vydání, dále jsou publikovány formou vědeckých studií, uveřejňovaných v českých i zahraničních recenzovaných časopisech.

Potvrzením kvality vědecko-výzkumné činnosti je fakt, že Institutu se podařilo třikrát za sebou získat podporu **Grantové agentury České republiky**, a to na projekty:

Souborné kritické vydání děl Bohuslava Martinů - 1.fáze (2008-2012),

Souborné kritické vydání děl Bohuslava Martinů - 2.fáze (2013-2017),

Souborné kritické vydání děl Bohuslava Martinů - 3.fáze (2018-2019),

v roce 2021 byl Institut již **po čtvrté podpořen Grantovou agenturou ČR**, a to na projekt **„Dělat opravdové divadlo“**. *Hudební divadlo Bohuslava Martinů v letech 1913-1937. Příprava a vydání monografie s kritickou edicí*. Předmětem tříletého projektu je příprava a vydání anglické odborné knihy, obsahující komentované kritické vydání libret všech jevištních děl Bohuslava Martinů z let 1913-1937 a dalších významných textových dokumentů tohoto inovátora hudebního divadla 20. století, které se k nim vztahují. Reprezentační vědecká edice obohatí mezinárodní muzikologické bádání o hudebním divadle 1. poloviny 20. století, které nemá přístup ke kritickým edicím libret oper a baletů B. Martinů ani k jeho textům a komentářům v žádném světovém jazyce a vytvoří tak základy pro další odborný výzkum jeho jevištních děl, čímž prohloubí zájem světové kulturní veřejnosti. Monografii doplní i kritická notová edice skladatelovy nikdy nepublikované 1. verze opery *Mariken de Nimègue* (1933) a první kritické vydání opery *Alexandre bis* (1937).

V prvním roce projektu bylo v první řadě přistoupeno k rozsáhlému heuristickému výzkumu, tedy k vyhledávání a analýze velkého množství pramenů, především analýza veškeré dostupné korespondence B. Martinů a jeho současníků dotýkající se řešených děl a dobové recenze. V rámci těchto aktivit došlo i na jejich další zpracování – digitalizace, zadání a popis ve veřejně dostupné online databázi pramenů Institutu Bohuslava Martinů apod. Byly formulovány ediční zásady k připravované kritické edici libret, synopsí a ostatních autografních textů Bohuslava Martinů a jeho spolupracovníků, vztahující se k připravované publikaci. Libreta dotčených jevištních děl byla transkribována pro pozdější zpracování. V rámci rešeršních i heuristických prací proběhla rozsáhlá komunikace s archivy, knihovnami, muzei i dědici jak v České republice, tak po celém světě. Byla sestavena rozsáhlá bibliografie k jednotlivým jevištním dílům B. Martinů i k obecným otázkám hudebně-dramatického divadla 20. století.

K operám *Mariken z Nimègue* (editor Pavel Žůrek) a *Alexandre bis* (editorka Jitka Zichová) byl editory proveden heuristický výzkum a shromáždění všech dostupných hudebních a nehudebních pramenů. Z klíčových hudebních pramenů byly získány především autografní partitury a autografní klavírní výtahy obou oper, dále k opeře *Alexandre bis* také dobové tištěné vydání a provozovací materiál. Z nehudebních pramenů k operám se podařilo získat především dobová libreta a jejich opisy (*Alexandre bis*) a autografní předběžné náčrty textu (*Mariken z Nimègue*). Neméně důležitým pramenem podstatným k osvětlení geneze obou oper tvoří dobová korespondence Bohuslava Martinů s autory textových předloh, přáteli a rodinou do Poličky. Následně byl editory celý pramenový materiál vyhodnocen tak, aby bylo možno začít pracovat na kritické edici a doprovodných textových částí.

Příprava souborného kritického vydání díla Bohuslava Martinů

Příprava souborného kritického vydání je již od roku 2007 prioritou pracovníků IBM. Cílem Souborného kritického vydání díla Bohuslava Martinů je zpřístupnit rozsáhlé dílo tohoto významného českého skladatele 20. století formou souborné, vědecké a historicko-kritické notové edice, vytvořené na základě studia a zpracování všech dostupných pramenů, a tím prezentovat skladatelovu intenci v největší možné míře. Souborné vydání má jednotné ediční zásady a je zastřešeno mezinárodní ediční radou. Svazky vychází od roku 2014 u vydavatelství Bärenreiter Praha. Do konce roku 2021 vyšlo celkem 10 svazků. Projekt je realizován díky podpoře Nadace B. Martinů v Praze, Martinů Stiftung v Basileji, Grantové agentury ČR a Státního fondu kultury ČR.

Nezbytným krokem vědecké ediční práce je pramenná příprava edice, na jejímž základě následuje vlastní ediční práce na jednotlivých svazcích a jejich následná redakce. Všechny práce na kritické edici jsou vedeny a koordinovány odborným pracovníkem IBM.

Pramenná příprava kritické edice

Rozsáhlá sbírka notových i nenotových pramenů k více než čtyřem stům skladeb Bohuslava Martinů je rozptýlena v mnoha archivech či v soukromých sbírkách po celém světě. Zaměstnanci Institutu se od jeho založení systematicky věnují shromažďování a zpracovávání pramenů a dalších dokumentů s cílem evidovat je a soustředit jejich kopie na jednom místě pro usnadnění bádání. V posledních letech se pramenný výzkum zaměřuje zejména na pátrání po pramenech k dílům spjatým s aktuálními svazky souborného vydání. Od roku 2011 se této činnosti věnovali soustavně dva pramenní výzkumníci, v roce 2021 se pramenným výzkumem zabývali čtyři zaměstnanci na částečný úvazek. Jejich práce spočívá v hledání a shromažďování pramenů k jednotlivým skladbám, sestavení jejich seznamu, vyhledání patřičné korespondence – tedy kompletní poskytnutí podkladů editorům. I přes uzavřenou pramennou situaci aktuálně nejvíce rozpracovaných svazků (viz aktuální ediční plán na www.martinu.cz) se ve výjimečných případech objevují nové prameny. Ty jsou průběžně doplňovány a zasílány editorům. V roce 2021 probíhal pramenný výzkum zejména k těmto skladbám:

- *Paraboly*
- *Fresky Piera della Francesca*
- *Toccata e due canzoni*
- *Sinfonietta La Jolla*
- *Koncert pro violoncello a orchestr č. 1*
- *Alexandre bis*
- *Mariken z Niméque, 1. verze*

Ediční práce

Ediční přípravou jednotlivých skladeb se zabývají editoři. Vzhledem k objemu skladatelského odkazu Bohuslava Martinů je editorský tým sestaven z muzikologů v Institutu B. Martinů a externích spolupracovníků. Editoři se zabývají výzkumem autorových skladeb z hudebně filologického hlediska. Všechny získané prameny porovnají a vyhodnotí, určí, které notové a nenotové prameny jsou relevantní pro přípravu vydání. Na základě zvolených pramenů pak pracují na samotné ediční přípravě. Zjištěné odlišnosti v pramenech evidují v tabulce různocnění, která je součástí rozsáhlé kritické zprávy. Po dokončení notové části, jejímž výsledkem je editorský manuskript, vytvoří předmluvu, která doplňuje editorský pohled na edičně zpracované skladby o aspekt historiografický.

V roce 2021 se zaměstnanci Institutu B. Martinů zabývali těmito svazky:

- Robert Simon – *Ariadna*, vyšlo 2021
- *Paraboly + Fresky Piera della Francesca*
- *Alexandre bis + Mariken z Niméque, 1. verze*
-

Redakce

Po dokončení ediční přípravy následuje redakční práce – kontrola editorského manuskriptu na základě studia všech relevantních pramenů a zhodnocení a korektury edičních rozhodnutí. Redakce vyžaduje vysokou erudici v oblasti ediční činnosti stejně jako

znalost rozsáhlého díla Bohuslava Martinů, kde je nutné při posuzování edičních rozhodnutí zohlednit kompoziční postupy jednotlivých období skladatelova života, a to na základě široké znalosti pramenné situace. Po redakci notové části svazku, jejíž součástí je i kontrola kritického aparátu (tabulka různocnění, tzn. tabulka rozdílů mezi jednotlivými použitými prameny a odůvodnění editorských rozhodnutí na základě konkrétních pramenů) nastává redakční práce na textových částech svazku, a to v originálním jazyce odevzdaném editorem (jeden z těchto jazyků ČJ, NJ, AJ, FR) a po definitivních korekturách pak v jazycích edice (ČJ a AJ). Vědeckou redakci dokončených edic realizují muzikologové z řad Institutu B. Martinů a externí redaktori. Redakční rada spolu s vedením edice ručí za věcnou správnost a jednotu souborného vydání.

V roce 2021 probíhala redakce těchto svazků:

- *Koncert pro violoncello a orchestr č. 1*
- *Toccata e due canzoni, Sinfonietta la Jolla*
- *Paraboly + Fresky Piera della Francesca*

Vedení a koordinace edice

Protože se na souborném vydání podílí i řada externích editorů, Institut zastává koordinační funkci, komunikuje s vydavatelstvím Bärenreiter Praha a vytváří vědecké zázemí všem editorům a redaktorům. Ke koordinaci projektu patří vedle sestavování edičního plánu, finančního plánování a organizační struktury také každoroční příprava setkání členů ediční rady. Ediční rada je průběžně informována o činnosti jednotlivých editorů a o celkové ediční problematice, jednou ročně se potom svolává Setkání ediční rady. V pořadí již 19. zasedání se v tomto roce konalo online formou 23. listopadu 2021. K vedení projektu patří také administrace a čerpání podpory ze Státního fondu kultury.

Svazky souborného vydání publikované v roce 2021

Bohuslav Martinů: ARIADNA, H 370, Souborné vydání díla Bohuslava Martinů I/1/12, Editor Robert Simon, BA 10580-01

Nové prameny

Pramenný výzkum je klíčovou činností pro vědeckou práci. Výzkum se primárně zaměřuje na aktuální skladby dle edičního plánu souborného vydání – viz kapitola *Pramenná příprava kritické edice*.

Nálezy nových pramenů v roce 2021

Díky pracovní cestě do pařížských knihoven Bibliothèque nationale de France a Bibliothèque musicale La Grange-Fleuret (dříve Médiathèque Musicale Mahler) v roce 2021 získali pracovníci Institutu BM pro Knihovnu Nadace Bohuslava Martinů řadu pramenů týkajících se pařížských divadel, libretistů a spolupracovníků Martinů v období jeho pobytu ve Francii, tj. ve 20. a 30. letech 20. století. Nový materiál se především vztahuje k připravované monografii *Dělat opravdové divadlo*, která bude obsahovat kritickou edici libret

všech jevištních děl Bohuslava Martinů vzniklých před druhou světovou válkou a jeho reflexe hudebního divadla zaznamenané v dopisech, denících a vzpomínkách jeho přátel.

Z Bibliothèque nationale de France se konkrétně podařilo získat rozsáhlou literaturu, například z pera divadelního režiséra Jacquese Copeaua a jeho žáka Leona Chancerela, kteří významně přispěli k reformě francouzského divadla, a dále dobové programy z divadel, v nichž Martinů mohl čerpat inspiraci pro svou tvorbu – Théâtre de l'Athénée, Théâtre Femina, Vieux Colombier a Théâtre Bériza. Pro toto divadlo založené operní pěvkyní Marguerite Bériza dokonce skladatel zkomponoval svůj balet Podivuhodný let, H 159, k samotnému uvedení však zde nikdy nedošlo. V neposlední řadě také byla v knihovně nalezena korespondence dramatika Georgese Neveuxe s hudebním skladatelem Henrym Barroudem z let 1963–1984, jež obsahuje zmínku o Juliette, H 253. Předlohou této opery se právě stala stejnojmenná hra Neveuxe Juliette ou la clé des songs (Juliette čili snář) z roku 1927. Z fondu Martinů jsme také získali jeho korespondenci se skladatelem André Jolivetem z roku 1937, která se týká Klavírního tria č. 1, H 193, a malířem Josefem Šímou z roku 1953 o novém nápadu na zhudebnění románu Běsi Fjodora Michajloviče Dostojevského. Neméně zajímavá je dvoustrana blíže neidentifikovaných poznámek Martinů, pravděpodobně z jednoho z deníků skladatele. V Bibliothèque musicale La Grange-Fleuret byla nalezena korespondence Charlotte Martinů s flétnistou René Le Roy z let 1961 a 1966, kde jmenuje další možná díla svého muže, která by mohl Le Roy provést.

Množství materiálu se rovněž objevilo během procházení dražeb v aukčních domech. Jedná se například o dvě pohlednice, první od manželů Martinů adresovanou jejich příteli, malíři Rudolfu Kunderovi pravděpodobně ze 40. let, druhá od Bohuslava Martinů pro Frances Ježkovou z roku 1952, s níž se přátelil zejména v období svého pobytu v USA. Z korespondence skladatele lze pak uvést dopis určený pro blízkého přítele a hudebního skladatele Marcela Mihalovici z roku 1954 – oba působili ve skupině skladatelů École de Paris (Pařížská škola), jejímž hlavním projektem bylo sestavení klavírního alba Parc d'attractions, Expo 1937 (Park atrakcí výstavy 1937) pro světovou výstavu v Paříži. Od soukromého vlastníka přibyl dopis Martinů s Mihalovici z roku 1940, tedy z doby ještě před jeho odjezdem do USA. Jako dar knihovna obdržela také kopii autografu Miniaturní suity, H 192.

Další prameny pochází z domácích archivů. V archivu Symfonického orchestru hl. m. Prahy FOK byl objeven dopis dirigenta Rudolfa Pekárka hobojistovi Václavu Smetáčkovi z roku 1956, jež obsahuje drobnou zmínku o provedení Koncertu pro hoboj a malý orchestr, H 353, ve světové premiéře v Sydney. V archivu Národního divadla v Praze byly nafoceny fotografie, cedule a provozovací materiál k premiéře baletu Istar, H 130, což je první jevištní dílo Bohuslava Martinů, které se dočkalo svého provedení v tomto divadle. V knihovně Hudební a taneční fakulty Akademie múzických umění v Praze byly nalezeny dva autografy Martinů – Obkročák z klavírního cyklu Tři české tance, H 154, a klavírní part Koncertu pro klavír a orchestr č. 1, H 149 z pozůstalosti klavíristy Jana Heřmana. Z Národního muzea – Českého muzea hudby pak byla získána kopie Serenády č. 3, H 218 v úpravě klavíristy Karla Šolce, jeho korespondence se skladatelem Karlem Boleslavem Jirákem z let 1947–1968, a digitální kopie řady autografů skladeb Martinů. Významným objevem jsou rovněž fotografie a dopisy z let 1927–1959 z pozůstalosti Vladimíra Vaňka, která je uložena v archivu Ministerstva zahraničních věcí v Praze. Jde o dosud neznámou korespondenci s BM a fotografie BM a ChM, kterou institut vypátral v Itálii v pozůstalosti rodiny Vaňkových a díky pomoci české konzula v Miláně PhDr. Jiřího Kuděly ji získal pro MZV.

Posledními přírůstkami, které je třeba zmínit, jsou prameny ze zahraničních archivů. Z archivu vydavatelství Schott Music nám byla poskytnuta korespondence s violoncellistou

Pierrem Fournierem z let 1955–1956, jež obsahuje informace o postupu korektur Koncertu pro violoncello a orchestr č. 1, H 196 III. Díky práci editora Giselhera Schuberta byl také získán autograf třetí verze Koncertu pro violoncello a orchestr č. 1, H 196 III ze Staatsbibliothek zu Berlin. Zajímavým přírůstkem je i nahrávka provedení Parabol, 367, (pravděpodobně ze dne premiéry 13. 2. 1959) z archivu Boston Symphony Orchestra, která byla v té době přenášena i rozhlasovým vysíláním.

Propagace díla Bohuslava Martinů

Jedním ze základních úkolů Institutu Bohuslava Martinů je propagace skladatelského odkazu Bohuslava Martinů pro širokou veřejnost. Institut tak činní mnoha rozmanitými cestami – popularizačními a osvětovými aktivitami, publikační činností či komunikací s veřejností.

Popularizační a osvětová činnost

Pracovníci Institutu šíří jméno, a především hudbu Bohuslava Martinů mnoha způsoby.

V roce 2021 byly uvedeny na televizní obrazovky dva nové filmy o Bohuslavu Martinů:

Můj život s Bohuslavem Martinů - Dokumentární film o B. Martinů – produkce Jiří Hubač, režie Jakub Sommer, ČT Praha– odborný poradce Aleš Březina – premiéra 30.11. na ČT2

film 6 symfonií Bohuslava Martinů – Jakub Hruša, Aleš Březina, premiéra 15.11.-20.12.2021 na ČT Art

Jméno Bohuslava Martinů bylo tématem i rozhovorů ředitele institutu s médii: Petr Veber D dur 2x200 minut 16+17.1.2021, Alena Sojková iview čsp. Medicína a umění 2/2021, Kristýna Zábrodská City Life Magazín 3/2021, Ondřej Kopa radio Z o BMCE 8.1.2021, Marta Tužilová Opera Plus a Harmonie 5/2021, Daniel Jäger interview ČRo Vltava BM a J. Bělohávek 26.2.2021 Mozaika , Jakub Hruša pro ČC NYC 17.3.2021, ČT ArtZóna o esejích J. Hruši - Pavla Sedliská 6.4.2021, ČT Art Eva Spurná (o knize Podvratné dějiny hudby) 6.12.2021, ČRo Vltava Daniel Jäger Mozaika Martinů at 80 in ČC NYC 31.3.2021, Budoucnost kultury Ilja Šmíd VŠE 11.5.2021, ČRo Dvojka Stříbrný vítr Jitka Novotná 12.6.2021, ČRo Plus Naděжда Hávová 15.9.2021, Rádio Classic Prague Marek Šulc 26.11.2021

Institut poskytuje dramaturgické poradenství umělcům, souborům, orchestrům a operním domům. Spolupracoval také na přípravě **Projekt Martinů rok v New Yorku** - v Českém centru New York.

Z důvodu pandemie Covid-19 se **Mezinárodní kongres IAML**, který se měl konat v červenci 2021 v Praze, posunul na rok 2021 a v prosinci 2021 po zvážení epidemiologické situace se přesunul na rok 2022, kdy se bude opět konat v Praze (24.–29. 7. 2022).

Aleš Březina a Zoja Seyčková spolupracovali s IMC na přípravě dvou publikací, které vyšly v roce 2021: eseje Jakuba Hruši *Hruša on Martinů* a výběr článků z časopisu Martinů Revue 2000–2021 *Martinů Anthology*.

Každoročně připravuje Institut Výroční zprávu a novoroční PF.

Kongresy a konference

Přestože mnoho kongresů v roce 2021 bylo zrušeno, některé se konaly alespoň online.

Aleš Březina se zúčastnil aktivně dvou online kongresů:

SMI, Dublin 28.5.2021: s přednáškou s názvem "'So we have a new musical and social form: opera-crisis.' The transformation of Bohuslav Martinů's Music Theatre after 'Black Tuesday' 1929." V rámci výroční konference Society for Musicology in Ireland, panel "Hearing Struggle: Musical Responses to Times of Crisis in the Czech Lands", a workshopu **Digital Music Editions** – 23.-24. 9. 2021

PROPAGACE svazků souborného vydání

Křest sv.9 BMCE Klavírní koncerty č. 4 a 5 s klavíristou Garrickem Ohlssonem proběhl dne 17. 5. 2021 v Sále Martinů, na HAMU v Praze.

Křest sv.10 BMCE – Ariadna - proběhl na slavnostním zahájení festivalu Smetanova Lito-myšl 30.6.2021 v Nových hradech

Komunikace s veřejností

Komunikace Institutu s veřejností probíhá moderní formou sociálních sítí Facebook a Twitter a webového portálu www.martinu.cz, kde zveřejňuje informace o nových nahrávkách hudby B. Martinů na CD, koncertech, operách a dalších událostech na jednotlivé měsíce, o nových publikacích. Komunikace se soustřeďuje především na propagaci uvádění děl Martinů v českých i světových operních domech a koncertních sálech a propagaci Souborné kritické edice díla Bohuslava Martinů

Publikační činnost

Institut šíří povědomí o životě a díle Bohuslava Martinů, o jednotlivých dílčích aspektech jeho tvorby i o souborném vydání formou vědeckých i popularizačních textů, uveřejňovaných v rozmanitých periodikách (výčet následuje níže).

Pravidelně třikrát ročně vychází tištěný časopis **Martinů Revue**. Magazín obsahuje informace o dění a akcích, týkajících se Bohuslava Martinů ve světě i u nás, o aktivitách International Martinů Circle, Nadace a Institutu Bohuslava Martinů. Vychází i v elektronické podobě a pro členy IMC je k dispozici i na webu: <https://www.martinu.cz/cz/institute/international-martinu-circle/casopis-martinu-revue/>.

Institut spolupracuje také na vydávání **Zpravodaje Společnosti Bohuslava Martinů**, který vychází v českém jazyce (poskytuje články, fotografie a další podklady, konzultace a korektury).

PUBLIKOVANÉ TEXTY

- FLAŠAR, Martin: An Artist must never lose courage, Martinů Revue No.3, September-December 2021, s. 2 (*project GAČR Jan Novák – Bohuslav Martinů*)
- BŘEZINA, Aleš: The tears of the knife in the art film struggle with the devil. Martinů Revue No. 3, 2021, s. 12-13. *Rozhovor s Kateřinou Kněžíkovou a Markétou Cukrovou o projektu Slzy nože, který proběhl online v Berlíně v únoru 2021*
- Žůrek, Pavel - Pechač, Marek: Bohuslav Martinů Complete Edition: Quadruple Concertos /1 Martinů Revue č. 1, January-April 2021, s. 11. *Informace o již vydaném svazku č. 6 Souborného vydání B. Martinů.*
- Žůrek, Pavel - Pechač, Marek: Bohuslav Martinů Complete Edition: Quadruple Concertos /2 Martinů Revue No. 2, May-Agust 2021, s. 9
- BŘEZINA, Aleš: The Greek Passion of Bohuslav Martinů on European Stages, Martinů Revue No. 1, January – April 2021, s. 8 - 10
- KRÁTKÁ, Natálie: 100 years of Martinů - Istar, H 130, Martinů Revue No.2, May-August 2021, s. 7-8
- BŘEZINA, Aleš: "An early version of String Quartet No. 2, H 150 (1925) by Bohuslav Martinů discovered." Březina, Aleš. "Briefs / Feuilletons." *Fontes Artis Musicae*, vol. 68 no. 1, 2021, p. 33-36.
- BŘEZINA, Aleš: "'So we have a new musical and social form: opera-crisis.' The transformation of Bohuslav Martinů's Music Theatre after 'Black Tuesday' 1929." Dublin, papers from the Plenary conference of the SMI

DALŠÍ PUBLIKACE:

ŽŮREK, Pavel - FLAŠAR, Martin. Umělec nesmí nikdy ztratit odvalu: Jan Novák a Bohuslav Martinů ve světle korespondence (1947-1959) / *An Artist Must Never Lose Courage: Jan Novák and Bohuslav Martinů in the Light of the Correspondence (1947-1959)*. První vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2021, 423 s. ISBN 978-80-210-9890-9, ISBN 978-80-210-9891-6 (online ; pdf). Dvojjazyčná monografie - výstup z projektu GAČR

PUBLIKACE VE SPOLUPRÁCI S IMC:

Hrůša o Martinů/ Hrůša on Martinů.

Kniha glos a zamyšlení nad Bohuslavem Martinů, jejichž autorem je známý dirigent a zároveň prezident International Martinů Circle Jakub Hrůša. Kromě deseti Hrůšových textů věnovaných B. Martinů obsahuje publikace také rozhovor s Jakubem Hrůšou a jeho vlastní text o jeho učiteli a příteli Jiřím Bělohlávkovi. Dvojjazyčné česko-anglické vydání. Vydal International Martinů Circle v Praze v roce 2021.

The Martinů Anthology: Celebrating 20 Years of the Martinů Revue, vyšlo na jaře 2021

Kniha představuje výběr textů, které vyšly v hudebním časopisu The Martinů Revue v letech 2000–2020. Časopis není běžně dostupný, a proto jsme se snažili do této knihy zařadit nejzajímavější a nejcennější texty z posledních dvou desetiletí. Texty jsme rozdělili do čtyř různě zaměřených kapitol: Výzkum - Vzpomínky na Martinů - Korespondence - Rozhovory. Zatímco muzikologové uvítají důležité informace o objevech autorových rukopisů v sekci Výzkum, širší hudební obec ocení sekci vzácná svědectví současníků a přátel Martinů (klavíristů Rudolfa Firkušného a Ivana Moravce, tanečnice Zory Šemberové, houslisty Petra Rybáře, skladatele Jeronýma Zajíčka) v sekci Vzpomínky. Texty v kapitole Korespondence podrobně popisují skladatelovu korespondenci se Sergejem Koussevitzkým a Aaronem Coplandem, s pianistou Rudolfem Serkinem, sbormistrem a skladatelem Zdeňkem Zouharem a s Národním divadlem v Praze. Anglické vydání. Vydal International Martinů Circle v Praze v roce 2021.

Knihovna – informace a servis

Knihovna Nadace Bohuslava Martinů, jak zní oficiální název, je otevřena široké veřejnosti a shromažďuje materiály k životu a dílu Bohuslava Martinů s širším záběrem hudby 20. století. Knihovna shromažďuje, popisuje a digitalizuje nově získané autografy, získává a katalogizuje články a recenze z historických i současných médií, zpracovává historické programy a další relevantní materiály. Poskytuje informační servis zájemcům o život a dílo skladatele, odpovídá na telefonické, emailové i písemné dotazy. K prezenčnímu studiu nabízí knihy, encyklopedie, časopisy, archiv CD, DVD, LP a dobové kazety, tištěné partitury děl Bohuslava Martinů, kopie autografů, korespondence, digitalizované rukopisy, fotografie, libreto, divadelní a koncertní programy. Badatelé a zájemci mohou vyhledávat informace v on-line databázi knihovny na adrese <https://katalog.martinu.cz/>. Vedle toho mohou badatelé využít rovněž on-line databázi pramenů: <https://database.martinu.cz>. Na této adrese je zájemcům přístupná korespondence, fotografie a kresby, prameny, a souhrnný katalog Martinů skladeb. Knihovna kontinuálně provádí akvizice nových titulů.

Pro rok 2021 byly hlavními úkoly knihovny následující:

➤ Databáze pramenů

Databáze pramenů k životu a dílu Bohuslava Martinů je přístupná z adresy <http://database.martinu.cz/>. Hlavními činnostmi v roce 2021 byly: evidence a koordinace zpracování nových přírůstků do fondu korespondence, zpracování nových dopisů, revize stávajících záznamů v databázi a validace nových, zpracování nových fotografií, koordinace vkládání a zadávání notových pramenů, aktualizace a úprava záznamů v katalogu skladeb, dokončení reorganizace a kompletní revize fondu notových pramenů a libret (přesignování a přesun, zadávání digitalizátů a popisů pramenů do databáze). Nové rozšíření online databáze pramenů – evidence vydání skladeb B. Martinů.

➤ Online katalog knihovny

- Online katalogy **Verbis** a **Portaro** (<http://katalog.martinu.cz/>): monitoring tisku skrze internetový archiv českého denního tisku společnosti Anopress, průběžné stahování článků o Martinů, stahování recenzí a článků ze zahraničních databází, další získávání hlavně historických článků a recenzí, katalogizace a podrobné zpracování článků a studií z časopisů a novin (s anotacemi) do knihovnické databáze Verbis. Ke

dni 31. 12. 2021 je již v katalogu zpracováno celkem 18 662 článků z časopisů včetně recenzí z dobového tisku (v roce 2021 bylo z katalogizováno celkem 471 článků a recenzí), 1368 CD, 134 vysokoškolských prací o B. Martinů, 3233 knih včetně encyklopedií, 18 662 článků, 165 audiovizuálních dokumentů na DVD, 1532 historických programů a 279 kapitol v knize.

➤ **Badatelna**

Převážná většina badatelských dotazů hlavně ze zahraničí byla zodpovězena písemně či telefonicky.

Fundraising

Pro svou činnost se snaží získat Institut vedle zásadní podpory **Nadace Bohuslava Martinů** také finanční prostředky z dalších zdrojů. Pro rok 2021 byl získán grant GAČR *Hudební divadlo Bohuslava Martinů v letech 1913-1937. Příprava a vydání monografie s kritickou edicí*.

Pokračovala grantová podpora GAČR na projekt *Jan Novák a Bohuslav Martinů ve světle vzájemné korespondence (1947-1959)*. Finanční skupina **RSJ** a. s. podpořila benefiční koncert Institutu, přesunutý na rok 2021. Významnou organizací, která podporuje již od roku 2018 projekt Souborného vydání, je také Martinů Stiftung v Basileji.

Státní fond kultury ČR

RSJ

E-shop

<http://eshop.martinu.cz>

Od roku 2013 provozuje Institut svůj vlastní e-shop, na kterém nabízí knižní i notové publikace a nahrávky s díly Bohuslava Martinů. Spolupracuje také s Centrem Bohuslava Martinů například při přepradu kalendářů zápisníků Martinů a knihy Martinů obrázky

kreslící a dalšího tematického zboží a Národním muzeem při přeprodeji publikace Slavní čeští skladatelé.

Partnerské instituce a organizace v roce 2021

Společnosti Martinů

International Martinů Circle
Společnost Bohuslava Martinů

Archivy, muzea, knihovny, koncertní domy

Archiv Českého rozhlasu v Praze a Brně
Bibliothèque nationale de France
British Library, Londýn
Centrum Bohuslava Martinů v Poličce
České centrum v New Yorku
Harvard University Archives
Library of Congress in Washington
Moravské zemské muzeum v Brně
Městská knihovna v Praze, hudební oddělení
The Metropolitan Museum of Art, New York
Národní knihovna Praha, hudební oddělení
Národní divadlo v Brně
Národní divadlo v Praze
Národní muzeum – České muzeum hudby
The New York Public Library
Památník národního písemnictví
Paul Sacher Stiftung, Basel
Wienbibliothek Vídeň

Nakladatelství

Poděkování

Nadace Bohuslava Martinů v Praze
Nadace Martinů v Basileji (Martinů Stiftung)
Ministerstvo kultury ČR
Státní fond kultury ČR
Grantová agentura ČR

Éditions Musicales Alphonse Leduc, Paris
Bärenreiter-Verlag, Kassel
Boosey & Hawkes
Dilia, Praha
Bärenreiter Praha
Universal Edition, Wien

Badatelská centra

Divadelní ústav, Praha
Hindemith-Institut, Frankfurt
Institut für Musikwissenschaft, Universität Zürich
Ústav hudební vědy, FF UK Praha
Ústav hudební vědy, FF MUNI Brno
Katedra muzikologie, FF UPOL Olomouc

Spolupráce s médii

Český rozhlas
ČTK
Harmonie
Opera Plus
Martinů Revue
Hudební rozhledy
Hudební věda
KlasikaPlus.cz
Opus Musicum

RSJ, a.s.

Regionální poradenské a informační centrum, Pardubice (Jiří Černík)

Bärenreiter-Verlag, Kassel (Leonhard Scheuch, Annette Thein, Wolfgang Thein, Patrick Kast)

Bärenreiter Praha (Eva Velická, Lukáš Pták, Jonáš Hájek)

International Martinů Circle (Lucie Jirglová, Lucie Harasim, Michael Crump)

Advokátní kancelář Barbary Červenkové